

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО, ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО, РЕСТАВРАЦІЯ

УДК 75

DOI 10.32461/2226-3209.2.2025.338930

Цитування:

Денисюк Ж. З. Міський пейзаж в акварельному живописі Алли Зарваницької. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2025. № 2. С. 212–217.

Denysiuk Zh. (2025). Cityscape in Watercolour Painting by Alla Zarvanytska. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 2, 212–217 [in Ukrainian].

*Денисюк Жанна Захарівна,
доктор культурології, доцент,
проректор з наукової та виховної роботи
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0003-0833-2993>
<http://www.researcherid.com/rid/G-9549-2019>
jdenesuk@dakkkim.edu.ua*

МІСЬКИЙ ПЕЙЗАЖ В АКВАРЕЛЬНОМУ ЖИВОПИСІ АЛЛИ ЗАРВАНИЦЬКОЇ

Мета роботи – дослідити особливості інтерпретації міського пейзажу в акварельному живописі Алли Зарваницької, художниці та архітектори українського походження, що нині мешкає в Італії (Рим); виявити художні та стилістичні особливості, що формують індивідуальну авторську манеру, а також окреслити місце творчості художниці в процесах сучасної міжкультурної комунікації. **Методологія.** У роботі застосовано історико-мистецтвознавчий та порівняльний методи для аналізу генези й традицій розвитку жанру міського пейзажу в українському та європейському живописі. Використано культурологічний підхід для інтерпретації міста як простору ідентичності та пам'яті; метод формально-стилістичного аналізу дав змогу розкрити техніко-виражальні можливості акварелі, а іконографічний – визначити специфіку сюжетних мотивів у творчості А. Зарваницької. **Наукова новизна.** Вперше творчість А. Зарваницької розглянуто в контексті сучасного українського акварельного мистецтва з акцентом на урбаністичну тематику; систематизовано художні засоби, за допомогою яких художниця формує образ міста як гармонійного поєднання архітектурної реалістичності та поетичної емоційності. Показано, що акварельна техніка А. Зарваницької сприяє створенню особливого світлоповітряного середовища, яке актуалізує місто не лише як матеріальний простір, а і як культурний феномен, що яскраво демонструють численні італійські міські пейзажі. **Висновки.** Міські пейзажі А. Зарваницької репрезентують сучасне бачення міста як естетичного й культурного середовища, де архітектурні об'єкти постають символами історичної пам'яті та простором емоційних переживань сучасної людини. Акварель у її творчості виконує функцію не лише техніки, а й художньої мови, що поєднує документальність та експресивність. Аналіз творчості художниці засвідчує важливість сучасних інтерпретацій міського пейзажу та підтверджує значний потенціал акварельного живопису в актуальному мистецькому дискурсі. Також майстерність художниці є вагомим внеском у розвиток українсько-італійських культурних взаємин та культурної дипломатії.

Ключові слова: міський пейзаж, акварель, сучасне італійське мистецтво, українське мистецтво, Алла Зарваницька, урбаністичний простір, архітектурний образ, виставкова діяльність, міжкультурна взаємодія.

Denysiuk Zhanna, D.Sc. in Cultural Studies, Associate Professor, Vice-Rector for Scientific and Educational Work, National Academy of Culture and Arts Management

Cityscape in Watercolour Painting by Alla Zarvanytska

The purpose of the work is to investigate the peculiarities of the interpretation of the cityscape in watercolour painting by Alla Zarvanytska, an artist and architect of Ukrainian origin who currently lives in Italy (Rome); to identify the artistic and stylistic features that form the individual author's style, as well as to outline the place of the artist's work in the processes of modern intercultural communication. **Research methodology.** The work uses historical and art-historical and comparative methods to analyse the genesis and traditions of the development of the cityscape genre in Ukrainian and European painting. A culturological approach was used to interpret the city as a space of identity and memory. The method of formal-stylistic analysis made it possible to reveal the technical and expressive possibilities of watercolour, and the iconographic method – to determine the specificity of plot motifs in the work of A. Zarvanytska. **Scientific novelty.** For the first time, the work of A. Zarvanytska is considered in the context of modern Ukrainian watercolour art with an emphasis on urban themes. The artistic means with which the artist forms the image of the city as a harmonious combination of architectural realism and poetic emotionality are systematised. It is shown that A. Zarvanytska's watercolour technique contributes to the creation of a special light-air environment that actualises the city not only as a material space, but also as a cultural phenomenon, which is clearly demonstrated by numerous Italian

cityscapes. **Conclusions.** A. Zarvanytska's cityscapes represent a modern vision of the city as an aesthetic and cultural environment, where architectural objects become symbols of historical memory and a space for emotional experiences of modern man. Watercolour in her work performs the function not only of a technique, but also of an artistic language that combines documentary and expressiveness. The analysis of the artist's work demonstrates the importance of modern interpretations of the urban landscape and confirms the significant potential of watercolour painting in the current artistic discourse. The artist's skill also makes a significant contribution to the development of Ukrainian-Italian cultural relations and cultural diplomacy.

Keywords: urban landscape, watercolour, contemporary Italian art, Ukrainian art, Alla Zarvanytska, urban space, architectural image, exhibition activity, intercultural interaction.

Актуальність теми дослідження. Міський пейзаж у сучасному образотворчому мистецтві посідає особливе місце як відображення культурних, історичних і соціальних процесів, що відбуваються в міському просторі. Акварельний живопис, завдяки своїй технічній специфіці, як-от: прозорості, легкості та здатності передавати багатство світлотіньових нюансів, є одним із найвиразніших засобів інтерпретації міського середовища. У цьому контексті творчість тернопілянки Алли Зарваницької є цінним внеском у розвиток акварельного живопису, оскільки її акварельні роботи поєднують ліричне бачення урбаністичного простору з високою майстерністю виконання. Особливість творчого шляху А. Зарваницької полягає в тому, що у своїх творах вона майстерно поєднує професійні здобутки як української, так й італійської мистецької освіти, що дозволяє вправно формувати авторський стиль. Участь у численних виставках, що проходять в Італії, разом з іншими художниками української діаспори, а також італійськими дає змогу долучатися до українсько-італійського міжкультурного діалогу, пропагуючи українську культуру та професійне мистецтво. Відтак у теоретичному дискурсі постає потреба глибшого аналізу творчості сучасної українсько-італійської художниці А. Зарваницької, її художніх інтерпретацій міського пейзажу, які не лише фіксують архітектурне та просторове середовище, а й формують культурну пам'ять, відображають ідентичність міста та його дух. Вивчення акварельних пейзажів А. Зарваницької дозволяє простежити, як у межах однієї мистецької традиції вибудовується індивідуальний авторський стиль, у якому гармонійно поєднуються реалістичність і поетичність образу.

Аналіз досліджень і публікацій. Осмислення тематики міського пейзажу в українському мистецтвознавстві вибудовувалося на перетині історико-стильового аналізу та вивчення регіональних мистецьких шкіл. Узагальнюючі праці простежують генезу та еволюцію жанру від європейської традиції до сучасності, окреслюючи його семіотичні, композиційні й іконографічні параметри. Це відображено в роботах В. Бойка [5],

Н. Бондарчук [1; 2], Н. Велігури [3; 4], С. Долеско [5], В. Литвиненко [7], М. Осадци [9], В. Трачук [7], Н. Урсу [16] та ін.

В окремих працях здійснено спроби узагальнити дефініції та класифікацію міського пейзажу, описати параметри побудови композиції [8; 13].

Публікації про виставкову діяльність А. Зарваницької в Україні та Італії фіксують її орієнтацію на урбаністичний пейзаж, що закономірно впливає з професійної архітектурної підготовки художниці та формує основу для подальших мистецтвознавчих студій [6; 10; 12; 14; 15].

Отже, наявний корпус наукових і публіцистичних матеріалів створює методологічне підґрунтя для аналізу акварельних міських пейзажів А. Зарваницької, поєднуючи історико-стильову та культурологічну перспективи.

Мета статті – дослідити особливості інтерпретації міського пейзажу в акварельному живописі Алли Зарваницької, художниці та архітектори українського походження, що нині мешкає в Італії (Рим); виявити художні та стилістичні особливості, що формують індивідуальну авторську манеру, а також окреслити місце творчості художниці в процесах сучасної міжкультурної комунікації.

Виклад основного матеріалу. Пані Алла Зарваницька (1966 р.н.) народилася в Тернополі, але вже понад двадцять років мешкає в Італії, в Римі, професійно займаючись архітектурою та живописом. Мисткиня закінчила Київський державний художній інститут (нині Національна академія образотворчого мистецтва та архітектури) за напрямом архітектура. Після завершення навчання працювала архітектором у Києві, одночасно співпрацюючи з галереями України, країн экс-Югославії, Чеської республіки, Польщі, Ірландії. Кілька років жила в Празі, працюючи архітектором і художником-акварелістом, брала участь у колективних виставках [15]. У 1997 р. вона переїжджає в Рим. Для здобуття європейської освіти вступає до університету Ла Сапієнца на факультет архітектури та продовжує професійну і творчу діяльність. Після завершення навчання мала великий досвід роботи над урбаністичними проектами, зокрема реконструкції парків чи

інших міських об'єктів [6]. У столиці Італії А. Зарваницька проводить низку персональних та колективних виставок. Рим стало чудовим містом для творчого самовираження художниці [15]. Крім картин, пані Алла працює над художнім оформленням листівок, закладок, календарів із видами Риму, є артдизайнеркою в CartoleriArtistica, ательє в Римі, де створює свої акварелі та проекти, натхненні ними. Перше замовлення художниці, як вона згадує, було ще у 2000 р. в незалежних книгарнях ARION La Strada та Montecitorio, для яких вона намалювала дві акварелі, які потім були використані для подарункових сертифікатів до проданих книг (<https://cartoleriartistica.com/about/>).

Рис. 1. *Via Сістіна 126. Акварель, акварельний папір 200 г, 2015 р.*

Рис. 2. *Колізей. Акварель, акварельний папір 185 г, 2015 р.*

Джерело: <https://www.gigarte.com/allazarvanytska/gallerie/13830/trastevere.html>

А. Зарваницька у своїх роботах зображує архітектурні ансамблі, вулиці, площі, сакральні споруди Рима, надаючи особливої уваги світлотіньовим ефектам та колористичним нюансам. На думку художниці, «акварель – чи не найкраща техніка для відтворення видів Рима, оскільки фарби дозволяють картині світитися, бо не змінюють свого кольору з часом, так само як і Вічне місто, що залишається загадковим та завжди молодим» [15].

Її пейзажі вирізняються вмінням передати швидкоплинність часу: зміну освітлення, пору доби, року, що надає картинам живого звучання. У композиціях художниці важливу роль відіграють віддзеркалення, рух повітря, динаміка ліній, які створюють відчуття відкритості й невимушеності.

Особливістю акварелей Зарваницької є також поєднання документальної точності у відтворенні архітектурних деталей із ліризмом та художньо-авторським переживанням простору. Місто Рим у її творчості постає не лише як сукупність будівель чи урбаністичних мотивів, а як живий організм із власним ритмом, емоційною енергетикою та історичною пам'яттю. Саме тому у творах художниці можна прочитати діалог між минулим і сучасним, між матеріальною формою й духовною сутністю міського середовища. У цьому контексті мисткиня згадує експозицію «Трастевере і довкілля», що проходила в Екскубіторіумі, відомій археологічній пам'ятці Римської імперії, що зберігає характер римлян, з метою популяризувати малознайомі куточки міста [15].

Рис. 3. Колона Траяна. Акварель, акварельний папір
185 з, 2016 р.

Джерело: <https://www.gigarte.com/allazarvanytska/gallerie/13830/trastevere.html>

Рис. 4. Лунготевере 3. Акварель

Перша масштабна виставка українських художників в Італії (вперше за майже 30 років), що туди переселилися в різні роки, відбулася 2019 р. під егідою культурної асоціації UcrainaCreAttiv та посольства України в Італії. «Українська палітра Італії» – це була спільна експозиція українських митців, які живуть на Апеннінах, і вона, власне, стала спробою створити місцевий творчий бомонд для вихідців з України. Приміщення римської галереї Spazio Veneziano вмістило понад півсотні художніх робіт різного стилю та майстрів пензля різної вікової категорії. Окрім цього, організатори та учасники мали на меті «познайомити італійців з нашою культурою і відкрити цих художників також для нашої громади. Ці люди тут живуть, більшість прибули до Італії не на заробітки, а для продовження своєї творчої діяльності» [6].

Наразі художниця активно долучена до культурно-мистецького життя італійської столиці, постійно бере участь у виставках, художніх проєктах та інших заходах, активно комунікуючи з українськими та італійськими художниками. Цьогоріч у Римі Casina delle Civette на Вілла Торлонія експонувала свої роботи на виставці, присвяченій українським писанкам «Писанка – тендітна краса українського мистецтва», де були представлені 74 писанки та 18 мистецьких творів. Окрім А. Зарваницької, авторами робіт були українські художники Л. Ісків, В. Луцик, Л. Баб'як. Співорганізаторами цього проєкту виступили італо-українські асоціації Oberig та Futura Nostra за сприяння Посольства України в Італійській Республіці [11].

У 2024 р. відбулася художня виставка «Дві ріки, дві столиці, плин Часу» / Due fiumi, due città. Scorrere del Tempo, присвячена Києву та Риму, що стала результатом трирічної спільної творчої роботи 14 римських та 13 київських художників. Цей мистецький захід став фінальною подією міжнародного проєкту, що зародився ще у 2021 р. за часів пандемії COVID, мав на меті не дати людям втратити відчуття реальності зовнішнього світу і, завдяки роботам митців, створити можливість «подорожувати» й розповідати про два чудових міста – Рим і Київ. Стартував проєкт 18 вересня 2021 р. першим спільним пленером, який організатори проєкту влаштували одночасно на Трухановому острові в Києві та на острові Тіберія в Римі. У такий спосіб митці хотіли відродити культурне середовище й вивести мистецтво із суто цифрового простору. Для участі в ній художники з Києва 21 лютого 2022 р. відправили свої картини, проте вже 24 лютого росія розпочала повномасштабну агресію проти України. Відтак перша виставка в Римі, що відбулась у березні 2022 року, була без картин київських художників [10].

Слід відзначити, що акварельний міський пейзаж А. Зарваницької відзначається високою художньою цінністю, адже поєднує мистецьке осмислення простору з глибокою емоційністю та відображає гармонію людини й міста. Атмосфера італійської культури та Риму передається через легкість і прозорість акварельних фарб, тонку колірну гаму та ритм композиції; художниця створює образи, що наближаються до поетичного сприйняття італійського урбаністичного ландшафту.

Акварель дозволяє передати прозорість, рух, ефемерні світлотіньові ефекти, а також швидкоплинність моментів, ритм «вічного міста» тощо. А. Зарваницька м'яко вводить легку імпресіоністичну манеру, що проявляється через падіння світла, променів, відблисків, водночас зберігаючи структурну зрозумілість архітектурних форм та композиції. Також у її роботах архітектурні об'єкти, як-от: фасади будівель, площі, вулиці, організовані в балансі між деталями та просторістю. А. Зарваницька тонко відтворює характерні урбаністичні риси давньої італійської архітектури, зберігаючи при цьому художнє бачення міста, його вулиць та закуточків як живого організму зі своєю історією та культурою. Водночас художниця підкреслювала, що кожна нація повинна бути гордою за свої здобутки, відтак її прагненням завжди було передання цінності української культури та мови [15].

Наукова новизна. Вперше творчість А. Зарваницької розглянуто в контексті сучасного українського акварельного мистецтва з акцентом на урбаністичну тематику; систематизовано художні засоби, за допомогою яких художниця формує образ міста як гармонійного поєднання архітектурної реалістичності та поетичної емоційності. Показано, що акварельна техніка А. Зарваницької сприяє створенню особливого світлоповітряного середовища, яке актуалізує місто не лише як матеріальний простір, а і як культурний феномен, що яскраво демонструють численні італійські міські пейзажі.

Висновки. Дослідження акварельних міських пейзажів Алли Зарваницької засвідчує, що її творчість органічно поєднує традиції українського реалістичного живопису із сучасними тенденціями світової урбаністичної естетики. Її акварелі вирізняються тонким відчуттям світлоповітряного середовища, завдяки чому місто постає не статичним фоном, а живим простором, наповненим емоціями та духовними смислами. У своїй художній мові А. Зарваницька поєднує точність архітектурного малюнка з поетичною експресією кольорових плям, що дозволяє створювати гармонійний образ міста як культурного феномену. Аналіз її творчості підтверджує, що міський пейзаж у сучасному мистецтві виконує функцію не лише жанрової репрезентації, але й інструмента культурної комунікації та формування колективної пам'яті. Акварельні роботи А. Зарваницької зберігають унікальні риси італійської архітектури та історичної і сучасної міської забудови Рима, пам'яток, водночас трансформуючи їх у художні символи, що

сприяє відтворенню не лише візуальної, але й емоційної ідентичності міського простору.

Творчість художниці відкриває нові перспективи для розуміння ролі акварелі в сучасному мистецькому процесі, оскільки акварельний живопис, що традиційно вважався камерною та допоміжною технікою, у роботах А. Зарваницької набуває повноцінного статусу самодостатнього художнього висловлювання, здатного передавати складні архітектурні форми та багатство колірної гами.

Література

1. Бондарчук Н. Нові тенденції в емоційному сприйнятті природи краю митцями криму другої половини ХХ ст. (на прикладі акварельного живопису). *Народознавчі зошити*. 2015. № 4 (124). С. 954-974.
2. Бондарчук Н. О. Пейзаж у живописі кримських художників ХХ ст.: автореф. дис.... канд. мист. / Львівська національна академія мистецтв. Львів, 2017. 23 с.
3. Велігура Н. М. Традиції і новаторство в акварельному живописі у художній культурі України ХХ — початку ХХІ століття: дис. ... канд. мист. (д-ра філософії) : 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2018. 260 с.
4. Велігура Н. М. Феномен традиції в акварелі крізь естетику музики. *Мистецтвознавчі записки*. 2017. Вип. 32. С. 85–93.
5. Долеско С. В., Бойко В. І. Актуалізація акварельного живопису Миколи Глушченка у виставкових проєктах сучасності. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 79. Том 1. С. 122– 131. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/79-1-16>.
6. Кудрик Н. Виставка у Римі. Як живуть українські митці-емігранти в Італії. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/30319232.html> (дата звернення: квітень 2025).
7. Литвиненко В. С., Трачук В. А. З досвіду створення міського і ландшафтного пейзажу у графіці та живописі. *Збірка праць ХІХ Міжнародної наукової конференції «Наука та освіта», 15–22 січня 2025 р., м. Хайдусобосло, Угорщина*. Хмельницький : ХНУ. С. 84–92.
8. Місто очима студентів. Проблеми візуального сприйняття і графічне відображення архітектурного середовища : монографія / С. О. Шубович, Н. С. Вінтаєва, Г. Л. Коптева та ін. ; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва. ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ, 2014. 237 с.
9. Осадца М. З. Міський пейзаж у мистецтві графіки Івано-Франківщини кінця ХХ — початку ХХІ століття: художньо- стильові особливості. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті*. 2018. Вип. 2. С. 76–79.
10. Петренко О. Встигніть потрапити на виставку «Дві ріки, дві столиці, плін Часу» у Римі. URL: <https://www.afisha.it/cultura/vstyhnit-potrapyty-na-vystavku-dvi-riky-dvi-stolytsi-plyn-chasu-u-rymi/>
11. Петренко О. У Римі діє виставка українських писанок, запрошують всіх охочих. URL: <https://www.afisha.it/ucrainians/u-rymi-diie>

vystavka-ukrainskykh-pysanok-zaproshuiut-vsikh-okhochukh/ (дата звернення: квітень 2025).

12. Писанка для Папи та наша землячка Алла Зарваницька. Свобода плюс Тернопільщина. 2021. № 32 (28 квіт.). С. 12.

13. Сад Н. О. Міські мотиви у творчості українських акварелістів. комплексний підхід до модернізації міждисциплінарних наукових досліджень. *Матеріали науково-практичної конференції (м. Дніпро, 26-27 травня 2023 р.)*. С. 10–13.

14. Сороневич М. В посольстві США в Італії триває виставка художниці акварелістки з України. URL: <https://www.gazetaukrainska.com/%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D1%96%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F/%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D0%B0/v-posolstvi-ssha-v-italii-tryvaie-vystavka-khudozhnytsi-akvarelitsky-z-ukrainy/> (дата звернення: квітень 2025).

15. Сороневич М. Душа Рима в акварелях Алли Зарваницької. URL: <https://www.gazetaukrainska.com/%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D1%96%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F/%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D0%B0/%D0%B4%D1%83%D1%88%D0%B0-%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B0-%D0%B2-%D0%B0%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BB%D1%8F%D1%85-%D0%B0%D0%BB%D0%BB%D0%B8-%D0%B7%D0%B0%D1%80%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA/> (дата звернення: квітень 2025).

16. Урсу Н. Міський пейзаж у творчості сучасних митців Кам'янецьчини. *Сучасне мистецтво*. 2010. Вип. 7. С. 333–338.

References

1. Bondarchuk, N. (2015). New Trends in Emotional Perception of the Nature of the Land by Crimean Artists of the Second Half of the 20th Century (on the example of watercolour painting). *Ethnographic Notebooks*, 4 (124), 954–974 [in Ukrainian].

2. Bondarchuk, N.O. (2017). Landscape in the Painting of Crimean Artists of the 20th Century. *Author's Abstract of Candidate of Arts' Thesis*. Lviv [in Ukrainian].

3. Velihura, N. M. (2018). Traditions and Innovation in Watercolour Painting in the Artistic Culture of Ukraine of the 20th — early 21st Centuries. *PhD Thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

4. Velihura, N.M. (2017). The Phenomenon of Tradition in Watercolour through the Aesthetics of Music. *Art History Notes*, 32, 85–93 [in Ukrainian].

5. Dolesko, S.V., & Boiko, V.I. (2024). Actualisation of Mykola Hlushchenko's Watercolour Painting in Contemporary Exhibition Projects. *Current Issues in the Humanities*, 79 (1), 122–131. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/79-1-16> [in Ukrainian].

6. Kudryk, N. (n.d.). Exhibition in Rome. How Ukrainian Emigrant Artists Live in Italy. Retrieved from <https://www.radiosvoboda.org/a/30319232.html> [in Ukrainian].

7. Lytvynenko, V. S., & Trachuk, V. A. (2025). From the Experience of Creating an Urban and

Landscape in Graphics and Painting. Collection of works of the 19th International Scientific Conference 'Science and Education' (January 15–22, Hajduszoboszlo, Hungary). Khmelnytskyi, 84–92 [in Ukrainian].

8. Shubovych, S. O., Vintaieva, N. S., Koptieva, H. L. et al. (2014). City through the Eyes of Students. Problems of Visual Perception and Graphic Representation of Architectural Environment. Kharkiv [in Ukrainian].

9. Osadtsa, M. Z. (2018). Urban Landscape in the Graphic Art of Ivano-Frankivsk Region of the Late 20th — Early 21st Centuries: Artistic and Stylistic Features. *Traditions and Innovations in Higher Architectural and Artistic Education*, 2, 76–79 [in Ukrainian].

10. Petrenko, O. (n.d.). Hurry up to the Exhibition 'Two Rivers, Two Capitals, the Flow of Time' in Rome. Retrieved from <https://www.afisha.it/cultura/vstyhnyt-potrapyty-na-vystavku-dvi-riky-dvi-stolytsi-plyn-chasu-u-rymi/> [in Ukrainian].

11. Petrenko, O. (n.d.). Exhibition of Ukrainian Easter Eggs is Open in Rome, Everyone is Invited. Retrieved from <https://www.afisha.it/ukrainians/u-rymi-diie-vystavka-ukrainskykh-pysanok-zaproshuiut-vsikh-okhochukh/> [in Ukrainian].

12. Easter Egg for the Pope and Our Countrywoman Alla Zarvanytska. (2021). *Freedom Plus Ternopil Region*, 32 (April 28), 12 [in Ukrainian].

13. Sad, N. O. (2023). Urban Motifs in the Work of Ukrainian Watercolourists. Comprehensive Approach to the Modernisation of Interdisciplinary Scientific Research. Materials of the Scientific and Practical Conference (May 26–27, 2023, Dnipro), 10–13 [in Ukrainian].

14. Soronevych, M. (n.d.). Exhibition of a Watercolour Artist from Ukraine is Underway at the US Embassy in Italy. Retrieved from <https://www.gazetaukrainska.com/%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D1%96%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F/%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D0%B0/v-posolstvi-ssha-v-italii-tryvaie-vystavka-khudozhnytsi-akvarelitsky-z-ukrainy/> [in Ukrainian].

15. Soronevych, M. (n.d.). Soul of Rome in Watercolours by Alla Zarvanytska. Retrieved from <https://www.gazetaukrainska.com/%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D1%96%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F/%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D0%B0/%D0%B4%D1%83%D1%88%D0%B0-%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B0-%D0%B2-%D0%B0%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BB%D1%8F%D1%85-%D0%B0%D0%BB%D0%BB%D0%B8-%D0%B7%D0%B0%D1%80%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA/> [in Ukrainian].

16. Ursu, N. (2010). Urban Landscape in the Work of Contemporary Artists of Kamianets-Podilskyi. *Modern Art*, 7, 333–338 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 29.04.2025
Отримано після доопрацювання 30.05.2025
Прийнято до друку 06.06.2025